

2386. 'Εστία. 'Εκδίδεται κατά κυριακήν. 'Ετος 5'. Τόμος 14', 14 'Ιουνίου 1881. 'Αριθμ. 285 (233). Δασπτά 20. 'Αθήναι, γραφειὸν τῆς "Εστίας", οδοῦ Σταδίου, ἀρ. 6, 4^{ον}, σελ. 16. Περὶ σχόμου α.: 'Ο ἱατρός 'Αντωνίος [Μυθιστορία 'Ι. Ρουφφίνι. Μετάφρ. 'Αγγέλου Βλάχου]. — 'Ακρόλος Δίκανς. — Οἱ κάρτερς τῆς ἐπιστήμης. [— τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. 'Ελίτζης Σ. Σούτσου]. Πῶς εὐργάζετο ὁ Λιττρέ. — Πρακτικὴ ἀνατροφή. — 'Υπερβαίνει τὸν Βυζαντινὸν αυτοκρατορὸν. — 'Ο ὑπενδύτης. — Γυναικες ἐκλογεῖς. — Δίνεον πνεῦμα. — 'Αλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἐβδομάδα.

2387. Λόγος ἐναρκτήριος τῶν ἐξετάσεων τῆς ἐν Σύρω Σχολῆς τῶν ἀπόρων παιδῶν, ἐκφρονηθεῖς ὑπὸ Μεθοδίου Παπαναστασοπούλου, μέλους τῆς Κοσμητείας τῆς Σχολῆς, καὶ Λογοδοσία ὑπὸ Νικολάου Παπαδάμ, τοῦ ταμίου αὐτῆς. 'Εν 'Ερμούπολει, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς «Προόδου» τῶν ἀδελφῶν Καμπάνη. 1881. 8^{ον}, σελ. 16.

2388. Νέος Κανονισμὸς τοῦ ἐν 'Αθήναις ἑλληνικοῦ ἱδιωτικοῦ Παιδαγωγείου Β. Ν. Βουλγάρως. 'Εν 'Αθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς «'Ενώσεως», παρὰ τῆ πλατεῖα τῆς «'Ομονοίας». 1881. 8^{ον}, σελ. 24.

2389. 'Εκθέσεις ἰδεῶν τῶν μαθητῶν τοῦ ἐν 'Αθήναις ἱδιωτικοῦ ἑλληνικοῦ Παιδαγωγείου Β. Βουλγάρως. 'Ετος τέταρτον. — Φυλλάδιον πρῶτον. 'Εν 'Αθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου 'Αδελφῶν Περρῆ. 'Επὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου. 1880. 8^{ον}, σελ. 15 καὶ 144.

2390. 'Εργα τῶν μαθητῶν τοῦ ἐν 'Αθήναις ἑλληνικοῦ Παιδαγωγείου Β. Ν. Βουλγάρως κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1880 - 81. 'Ετος σχολικὸν Ε'. — Φυλλάδιον Β'. 'Εν 'Αθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς «'Ενώσεως» παρὰ τὴν πλατεῖαν τῆς «'Ομονοίας». 1881. 8^{ον}, σελ. κ' καὶ 167. ['Απὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ὁ διευθυντὴς τοῦ ἀξιολόγου τούτου Παιδαγωγείου εἰσήγαγε τὴν ἀξιῶμαιον καὶ ὠφέλιμον καινοτομίαν τοῦ ἐν δημοσιεῖαι κατ' ἔτος τὰς ἐργασίας τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, τουτέστι ἐκθέσεις ἰδεῶν καὶ ἄλλας ἐπὶ τῶν λοιπῶν μαθημάτων ἐγγράφους αὐτῶν ἀσκήσεις. 'Εκ τοῦ μακροῦ προλόγου, ὃν ἐφέτος προτάσει τῶν ἐργῶν τούτων, καὶ ἐν ᾧ ἐξηγεῖ τὴν μέθοδον, ἣν ἠκολούθησεν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ, παραλαμβάνομεν τὰ ἐπόμενα: «Εἰ καὶ γινώσκοντες ὅτι θέλουσι κατηγορησεῖ ἡμῶν περὶ αὐτολογίαν, οὐχ ἤττον ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν μετὰ θάρρους ὅτι οἱ μαθηταὶ ἡμῶν εὐκολύνονται θαυμασίως εἰς τὴν ἐκθεσὶν τῶν ἰδεῶν των — κύριον καὶ πρακτικὸν τῆς διδασκαλίας ἀποτέλεσμα. — 'Ο δὲ λόγος εἶνε λίαν σαφὴς: — 'Απὸ τοῦ Νηπιαγωγείου διὰ παντὸς τρόπον καὶ προσπαθείας ὑποδοθησόμενοι αὐτοὺς εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐργασίας, καὶ διὰ πάσης φροντίδος ἀσκούμενοι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, ἀφ' ἧς εἰς τὸ Παιδαγωγείον ἡμῶν προσέρχονται μέχρι τῆς ἐξόδου αὐτῶν, ἐν οἰσθησθε καὶ ἀν ἀνήκωσι τάξει, εἰς τὴν γραπτὴν χρῆσιν τῆς μητρικῆς των γλώσσης.

«'Αληθῶς ἡ μελέτη τῆς ἀρχαίας 'Ελληνικῆς εἶνε εἶπερ τι καὶ ἄλλο κατάλληλος εἰς μόρφωσιν τοῦ νοῦ καὶ διάπλασιν τῆς καρδίας ὑπὸ πᾶσα αὐτῆς ἐποψίν. Ἔγτε ὑπὸ τὴν καθαρῶς τυπικὴν αὐτῆς μορφὴν μελετήσῃ τις αὐτὴν, τοσαύτην παρουσιάζει ἀρμονικὴν ποιικίαν τὸ τυπικὸν τῆς θείας ταύτης γλώσσης, ὥστε καὶ μόνου αὐτοῦ ἡ ἐκμάθησις δύνανται νὰ ὀξύνῃ τὴν διάνοισιν τοῦ παιδὸς πέραν παντὸς ὑπολογισμοῦ. Καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς καλλιτεχνικῆς αὐτῆς πλοκῆς ἐξεταζομένη, δύνανται οὐχ ἤττον νὰ ἐνισχύσῃ τὰς διανοητικὰς δυνάμεις τοῦ μελετῶντος ἢ οἱ ἀρρημένους συλλογισμοὶ τῶν μαθηματικῶν, ὧς συνδυάζουσα ἐν αὐτῇ τοὺς αἰωνίους νόμους τῆς λογικῆς μετὰ τῆς διακρινούσης τὰς προΐοντα τῆς 'Ελληνικῆς διανοίας τέχνης καὶ ἀρμονίας. Καὶ τὸ περιεχόμενον δὲ αὐτῆς, ὧς μέσον μορφώσεως, τίς δὲν ἤθελεν ὁμολογήσει ὅτι ἀκένωτος ἐστὶ θησαυρὸς παντὸς, ὅπερ παρήγαγε μέγα καὶ εὐγενεῖς ἡ ἀνθρωπίνῃ διάνοισι.

«'Αλλὰ καὶ τοιαύτη οὕτα ἀναντιρρήτως ἡ ἀρχαία 'Ελληνικὴ γλῶσσα, δύνανται τελεωφόρος νὰ θεθῆ ὡς πρώτῃ ὕλη μελέτης εἰς τοὺς μικροὺς μαθητὰς τοῦ προκαταρκτικοῦ καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν πρώτων τάξεων τοῦ ἑλληνικοῦ, ὧν ἡ ἡλικία σήμερον σπανίως ὑπερβαίνει τὸ δέκατον ἔτος; 'Εν πεποιθῆσιν λέγομεν οὐχί, καὶ τὴν γνῶμην ἡμῶν ταύτην ἐνίσχυσεν ἡ διηγετικὴ παρατήρησις. Βλάπτουσι μάλλον εἰς βαθμὸν ἀνυ-

πολόγιστον ἢ ὠφελούμεν τοὺς παιδας, ἀναγκάζοντες αὐτοὺς νὰ ἀποστηθίζωσι κανόνας, ὧν ἀδυνατοὺσι νὰ νοήσωσι τὸ περιεχόμενον, ἀναφερομένους εἰς τύπους ἀνωμαλωτάτους καὶ ἐπομένους ἀκαταλήπτους αὐτοῖς, οὓς πάλιν ψιττακίζοντες μανθάνουσιν, ἐν ᾧ ἐτέρων ἐἶναι ἀδυνατώτατοι καὶ νὰ νοήσωσι καὶ νὰ γράψωσιν τὸν ἀπλοῦστον συλλογισμόν. 'Αλλὰ δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ παρεξηγηθῶμεν. — Θέλομεν οἱ ἑλληνομαθητὰς νὰ ἐκπαιδευθῶσι διὰ τῆς μελέτης τῆς ἀρχαίας 'Ελληνικῆς γλώσσης, μόνως πρὸς ἐκπαίδευσιν αὐτῶν ἐπιτηδείας, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ γλῶσσα τῆς νῦν 'Ελληνικῆς οἰκογενείας εἶνε τὸ πρῶτον καὶ ἀπαραίτητον μέσον, δι' οὗ ὁ παις ἀντιλαμβάνεται τὰ πράγματα, ἐκφράζεται καὶ κοινωνεῖ πρὸς τὸν ἐκτός αὐτοῦ κόσμον, δέον πρώτιστον νὰ ἐξοικεῖται διὰ κατάλληλου μεθόδου εἰς τὴν εὐχερῆ χρῆσιν αὐτῆς, ἀπολύτως ἀναγκαίας εἰς τὴν ἡλικιακὸν τὸν γνῶσιν, (γινώσκεις, ὧν ἀτυχῶς καὶ τοι χρῆσίμων καὶ πρακτικῶν ἐξακολουθοῦσι καὶ κατόπιν ἀμυροῦντες) καὶ παρασκευαζόμενος εἰς εὐρύτεραν ἐκπαίδευσιν. Ὅθως λοιπὸν διὰ τῆς γλώσσης ταύτης ὡς ὄργανου καὶ τῶν γνῶσεων, ἃς διὰ ταύτης προσεκλήσασθε, θέλει ἐγκύψει, μεταβαίνων ἀπὸ τῶν γνωσῶν εἰς τὰ ἀγνωστα, καὶ εὐκολώτερον εἰς τὴν μελέτην τῆς ἀρχαίας 'Ελληνικῆς, οὐκ ὀλίγον ἀρισταμένης κατὰ τὴν πλῆξιν καὶ τοὺς τύπους τῆς γλώσσης, δι' ἧς συνήθισεν νὰ ἀντιλαμβάνηται τῶν πραγμάτων καὶ ἐρμηνεύε τὰς ἰδέας του.

«Ὅθτω, θέλει ἐκλίπη βεβαίως τὸ μόνον παρ' ἡμῖν συμβαινὸν γελῶν καὶ ἀπελπιστικὸν ἀποτέλεσμα ἐν νέα ὄλων ἐνσταυρῶν ἐκπαίδευσιν, καθ' ὅ τοι ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων τοῦ Γυμνασίου τάξεων ἀπολυόμενοι γινώσκοντες μὲν ἴσως ἀπὸ στήθους τῆς γραμματικῆς τοῦ κανόνας, δι' ὧν ἠμελῶσαν τὴν διάνοισιν αὐτῶν, καὶ λίαν εἰσὶν ἐπιτηθείαι δεινὸν νὰ στήσωσι πόλεμον περὶ τὰ λεξεῖδια, ἀλλ' εἶνε ἀδυνατώτατοι καὶ τὸν ὁμαλοῦντων νὰ ἐκθέσωσι συλλογισμὸν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ τῇ λαλούμενῃ, ὧς ἀμφοτέρως τέλει ἀγνοοῦντες! Ὅθεν λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν φύσει τινὰς δεξιάς, ἐκ τῶν ἰδίων ἀναπληρούσας ὅ, τι δὲν παρχει αὐταῖς ἡ μέριμνα τοῦ ἐκπαιδευόντος.

«Ὅθτοι εἰσὶν ἐν συντόμῳ οἱ λόγοι δι' οὓς, εἰ καὶ πιεζόμενοι ἐκ τοῦ προγράμματος τῆς Σ. Κυβερνήσεως, οὐχ ἤττον διὰ πρώτης ἔχομεν φροντίδος ὅπως ὁ μαθητὴς δυνήθῃ:

- α) Νὰ νοῆ καλῶς τὰ ἐν τῇ συγχρόνῳ γλώσσῃ, τῇ ὀπωσθησθε διαλυομένη, γεγραμμένα βιβλία ἐπικτῆς αὐτῶ ὕλης, καὶ
- β) Νὰ δύναται νὰ ἐκφράξῃ δι' αὐτῆς τὰ διανοήματα καὶ τὰς σκέψεις αὐτοῦ.

«Ὁ δὲ δεύτερον μέρος τοῦ βιβλίου περιλαμβάνει τὴν ἐπὶ τὰ λοιπὰ μαθήματα ἐργασίαν τῶν μαθητῶν.

«Κατὰ δεκαπενθήμερον ὁ διδάσκαλος ἐπ' ἐκάστου τῶν παραδιδόμενων μαθημάτων διδῶσιν τοῖς μαθηταῖς ἐν ἡ καὶ δύο ζητήματα ἐκ τῶν μαθημάτων, ἅπερ διὰ τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν λύουσιν ἐν γραπτῇ ἐκθέσει. Κατόπιν ὁ διδάσκαλος ἐπιθεωρῶν ταῦτα ἐνώπιον αὐτῶν ὑποδείκνυσιν τὰ πλημμελεῖς ἔχοντα, ἅτινα καὶ ὑποστημεῖσι δι' ἑρῶν χρωστήρας, καὶ βεβαμολογεῖ, ἀποτελλόμενα εἶτα ὧς ἐχουσιν εἰς τοὺς γονεῖς πρὸς ἐξέλεξι.

«Περὶ τῆς μεγίστης ὠφελείας τοῦ εἶδους τούτου τῶν γραπτῶν ἀσκήσεων κρίνομεν ὅπως πεποιτῶν νὰ εἴπωμέν τι, διότι οὐδεὶς ἤθελεν ἀρνηθῆ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κατάλληλότερος τρόπος, δι' οὗ οἱ παιδες διατηροῦσιν ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῶν ἀνεξίτηλα τὰ μαθηθέντα, ἅπερ διὰ τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν ἀνεργῶν ταύτης ἐργασίας ὡς ἴδιον τι πραγματεύομενοι ἐκθέτουσι. Πλήν δὲ ταύτης τῆς ἀμέσου ὠφελείας ἔχει τίς συνηροούσας ὑπερ τῶν ἀσκήσεων τούτων τοὺς αὐτοὺς λόγους, οὓς καὶ περὶ τῶν ἐν γενεῖ ἐκθέσεων τῶν ἰδεῶν διετυπωσμένων ἐν τῷ προλόγῳ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δημοσιευθῶν ἐκθέσεων τῶν μαθητῶν. Αἱ ἀσκήσεις αὗται οὐδὲν ἕτερον εἶσιν ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ἢ εἶδος τῶν ἐκθέσεων, πλεονεκτοῦσι μάλιστα τούτων κατὰ τὸν σκοπὸν, εὐρύτερον ἐνταῦθα ὄντα. Κύριον ἔργον τῶν ἐκθέσεων εἶνε νὰ θέλωσι τὸν παιδα εἰς τὴν μετ' ἀλληλοσχίας ἐκθεσίων τῶν ἐγνοσμένων καὶ τὴν κανονικὴν χρῆσιν τῆς συγχρόνου γλώσσης, καὶ ὁ σκοπὸς αὐτῶν ἔγκειται κυρίως οὐχ ἐν τῷ περιεχόμενῳ, ἀλλ' ἐν τῇ μορῇ. 'Αλλ' αἱ ἀσκήσεις αὗται, πρὸς τῇ εἰρημένη ὠφελείᾳ, ἣν ὧς ἐκθέσεις παρέχουσι τοῖς μαθηταῖς, κύριον σκοπὸν ἔχουσι νὰ ἐγχαράξωσιν ἀνεξίτηλως εἰς τὴν διάνοισιν αὐτῶν τὰ μαθηθέντα, ἅπερ διὰ τῆς ἀσκήσεως ταύτης ὡς ἴδιον καὶ ἀναφαίρετον κτῆμα οἱ παιδες ἐν τῷ νῷ αὐτῶν ἐναποταμιεύουσιν»].